

ԵՍ ԼՈՅՍ ՅԱՇԻԱՐՀ ԵԿԻ

ՄԱՐԻ ՇՐՋԱՆ Դ. ԹԻԻ ԻԳ. 1876 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 29 ՉՈՐԵԲՇԱՐԹԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԻԼԼԵԹԻՄԻՁԻՆ ԲԱՐԱ ԻԼԻ ՔԷԳԱՏՏԵԻՄԵՐ ԽՈՒՍՈՒՍՈՒ

(Լոյսն ԻԱ. Ինճի ցիւսիսիստեմ պազըլլի)

Լաքին ոլու օն սէնէ զէմանը հազըրըմը իշին եիւզ սէնէ տէմէք օլաճաղը
էլտէն վէ միլլէթիմը իտէ միւճէրրէա բարաեա իհիթիեանը պալունտուղուն
ն տաճա էյի տիր քի մեզքիւր 10 բալա վէրկինին եէրինէ 20 բարաեա

դարձար վերելիս վէ միւնհասըլ եւքիւնիւն նըսֆընը շխմիւ-
տէն դուլլանըս նըսֆը տիկերինի տախի ղէմանը միւսթադ-
պիւլ իշիւն ֆաեիդէ գօեալըմ :

Պու սուրէթլէ հէմ միլլէթին իհթիւեաճաթը շէտիտէ-
սի գայրըլըր վէ հէմ տէ օն սէնէ կէշտիքտէն սօնրա միլլէ-
թին էլլինտէ 130,000,000 դրշ. մըգտարի պիր սէրմայէ հա-
ղըր պուլունուպ անըն ֆայիլի իլէ հէր իշ թանդիմ օլա-
պիլիր , վէ անտէն սօնրա , տախի արթըզ վէրկի թօլլա-
մայա հաճէթ դալմաղ , եաճի պիթթապի մէղքիւր 20 բա-
լա վէրկիսի օն սէնէ միւրուրլինտէ քեամլիլէն լաղլ օլունուր :

Մէղքիւր սէնէվլի 13,000,000 դրշ. իրատըն խարճ վէ
խթիմալի իշիւն աթիտէ ալա վէճհի ֆուլթմասար շէրհ վէ
թէֆսիր վէրլիւր :

Ա.

Պիր միլիօն դրշ. թախախ էթմէք Դըրթիլիյանըք Ս.
Մէղհէպին հիւսնիւ ինթիյար վէ թարադղըր , ահալինին
մանէվլի թէրպիյէսի վէ Հայաստանեայց Ս. Գըրխէնին խ-
լոհը հաղը վէ շէրէֆի էպէտիսի իշիւն :

Եկէր իշպու մուհիւնի խըտմէթլէրէ պիւմ լիտգաթլը
վէ միւսթադիմ վէ սէլիմ վէ էլիւիյի միւսթէլէֆէյէ
աշինա բուհպան կիւբուհումուզուն իշինտէն եիւղ նէֆէր
վայիլլէր թային էտէր իտէք՝ հէր պիրինէ 800—1000 դրշ.
մըգտարը մահիյէէ իւճրէթ տիւշէր , վէ պու վէճհ իլէ
վայիլլանը մէրգուման կիշինմէ հայլէսինտէն սալիմ էաի-
լիպ վէ ահալինին արթընա սլիր եիւք օլմանուպ տէրիւհ-
տէ էթմալլէրի մուգտատէս մէմուրլիյէթլէրինին իճրա-
սընտա պէր քէմալ պուլունաճաղլարը պի իշթիպահ արր :

Վայիլլանը մէրգուման՝ հասալէլ մէմուրլիյէթ , ումու-
սի Հայաստանտա շէպլէր վէ շէնլիքսիղ ճիւլարլորա , քէօյ-
լէրէ , դատաղալարա , շէհլըլէրէ տայիմա ղիկարէթ էալալ

ահալիյէ վաղ վերեճեցիւր , անը միւթեպէլի գրքածաղլոր ,
անա հեր նէ քի լաղլմ իսէ հօրեպեճեցիւր , անըն վեճափու
սրգըլարնա մեյհեմ եաբաճագլար , կեճէ կիւնալուղ ֆե-
տտքեարանէ Չօպան օլուպ քէնալիւ սիւրիւլէրինն մէնֆա-
ալթընը տիւշիւնեճեցիւր :

Պաւնուն միլլէթ իշիւն գաղիյաթը մուդթեղիյէտէն
օլտուղունու հեքիմիլ տէրք վէ հիսս էթմիլիլ տիր :

Բ

Թալիս ու թէրպիյէ , վէ ինթիշարը մեղհեպէ տայիր
հեր նէվլի տէրա քիթապլարըն թապ օլունմասը ֆերալան-
տան պէտէն թա եիւքսէր իլիմէրէ վէ լիսանլարա գատար ,
վէ իշպու տէրա քիթապլարըն այնի թարղ վէ շեքլ վէ այ-
նի գալանին իւղէրինէ միւհսէս , վէ գօլայ աչղգ էլֆաղ-
լը վէ թալեպէլիյէ ույար պիր միւհսէս իւղրէ թէրթիլ վէ
թէէրֆի օլունմասը շարթը իլէ : Ել հասըլ մեղքիւր տէրա
քիթապլարըմըդա էօյէ պիր գալըպ պուլմարը քի ումումի
միլլէթ մէթեպէրինն քեաֆֆէսինտէ տէ իսթիմալ օլուն-
տուն , վէ մէսէլա նէֆս : Իսթանպուլու իսթիմալ օլունման
տէրա քիթապլարը թրապցօնտա , Տիւարպէրիտէ , Էրզը-
րումտա , Իլմիրտէ վէ մէմալիքի սայլրէտէ տալի իսթի-
մալ օլունմասը լաղլմ կէլան :

Քիւթիւպու մեղքիւրէնին թապը , պիքէս ու պի-
վայէ էրքէք վէ գըղ չօճուղլարըմըլը թէհիլքեաթը ախէ-
րէտէն իսէլաս էթմէք իճապ էլասիյինտէն քիւթիւպու մեղ-
քիւրուն , մերդում ֆաղըր վէ պիքէս չօճուղլարա մեճ-
ճանէն վէրիլմէսի իշիւն սէնէվի 2,000,000 զր , հիապ
էթսէք զանն էտէրիլ քեաֆի տիր :

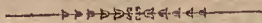
Գ.

Էրքէք վէ գըղ թալեպէլիլ իշին եիրմի թանէ մե-
քեաթիլի մէրքիլիլէնին պէօլուք էեալէթիլտէ իհտասս :

լուննաորը նիթէքիմ վան , Մուշ , Բալու , Խարբու թ , Տիւ-
արպէքիւր , Էրզրում , Էրզնիսեան , Թրապզոն , Խլմիր , Սը-
վաղ , Պրուսա , Թէքիրտաղ , Պալլըքէսէր , Ղարս , Ուլահ—
Պուղտան , Ստանա , Զէյթուն , Էտիւրնէ , Իգնիմիտ , Տէր-
սասառէթ : Սարընդըն մաթլուպ իթաիլի հէր նէվի իմ ու-
ֆիւնուն վէ էլիսնէյի միւթիթիլիքի իշ պու մէրքէղ մէք-
թէպէրտէ թէտրիւ օլունմալը տըրլար , քի անէրին երւ-
ղիւնտէն միլլէթիմիլ շունճա ուզուն սէնէլէրտէն պէրու իշ-
թիւտաղը շէտիտի պուլունտուղու վարդապետէրէ , Քա-
հանալարա , միւտէրքիպէրէ , թիւճճարլարա , քեաթիպէ-
րէ , սանասթիքարլարա , վաղիտէլէրէ ևն . ևն . նայիլ օլա-
ճաղ տըր :

Իշ պու մէքթիպէր իշին էկէր սէնէվի իքի պուշուք
միլլէոն դըշ . թաթաիւ իթսէք՝ հէր պիլինէ սէնէվի , 2,500,
000 տիւշէր վէ էքսէր էեալէթլէրտէ մէքիւլաթ վէ սայի-
րէնին ուճուղուղու խաթըրմըգա կէլիր խէ մէպլաղը մէղ-
պուրուն պիր մէրքէղ մէքթիպինին խապէսինէ իգթիֆա
էտէճէյի միւնիֆէհիմ օլուր :

Տիվամի

ՊԱՆՏՐԱՍԱՅԱ

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ՎՈՒԳՈՒԱԹ

... Միւլլիֆ Էֆէնաի

Մահը հալըն ԿՅՆՆՃՐ ՎԷՆՃԻՆԱՅԻՅ ԿԻՆԻՍԱՍԱԹ 10
րատտէլէրինտէ դատապանը խաւամ էհապիսնուն խիճի
հաճի Մուսթաֆա օղլու Հալիլ վէ հաճի Միւլլէրմանըն հա-
ճի ՄԷՏԷՄՄԷՄ ՆՈՒՄԱՆ քիստէլէր՝ դատապանի մէղքիւրէտէ
Թալապիպի թէամիյէ օլունման չարշուտա քեաին պիրլիմէ-
նի դահվէլիանէսնէ կիրէրէք օթուրտուղ լարլնտա , մէր-

մէրդումէ յն պիւր միւստեմ տահա օրատա օթուրուպ
թաշրա չըգարդըրընտա, մէրդում հաճի Մէհէմմէտ սէւը-
եան Յարութիւն նամ քիսմէտին դահլէխանէսինէ կիրուպ,
մէրդումա իթալէի լիսան իլէ « սէն պէնիս կէօղիւմիւ շա'ըլ
սէօր իլիսին իսէ պէն քալիս սէնին կէօղիւմիւ պուլաղըն ուճու-
իլէ օյաճաղը » (1) տիմէսինտէ՝ միլլէթիմիլի միւթէպէրանըն-
տան հաճի կիրակոս աղա օրատա պուլունուպ, մէրդումու
պիթ թալթիֆ վուզու պուլաճաղ ճիւնայէթէ մանի օլտուզու
էմնատէ՝ մէրդում Յարութիւն ֆիլար իտէր :

Միւլէլիֆ էֆէնտի, մէրդումէ յն՝ քէնտի հարաքեա-
թը նասէղաղընը իճրա իտէմէտիքէրինէ խըրաշանարադ,
թէքըրար կիւտուպ՝ դօճա Օսման օղլու Հիւսէյին նամ քիմ-
սէյի քէնտիքէրինէ թէրֆիդէն թաշ տիպինտէ քեւային մէղ-
քիւր դահլէխանէյէ կիտէրլէր, վէ իյէրուտէ պուլունան
էլիսա անիտէ թաշրա վէ տէօրթ նէֆէրի տալի դահլէ-
խանէնին եօղարուտունտա ֆիլար իտէրլէր . մէրդուման ի-
չէրույէ կիրակիքէրինտէ՝ մէրդում Հիւսէյին քէնտի մալ
տահլալի մաղամընտա տէսթ կեահատար օլուպ, թէֆիդէրի-
նէ « սիմէ, նէ՞ Գապար վէրէյի » տէյէրէք պիւր դաշ ֆին-
ճան բաղը վիլմէսիյլէ եօղարուտա տտէմ՝ օլտուզունու
ֆէհմ իտէրէք « եօգարուպա կեալուր վաք դըր, կէլին շաշ-
լարըն պիլիսինի սէսէլիսիւ, օնլար քա պիլէ հիւճիւմ իտէրլէր,
շունլարա պիւր պուլաճ օյունու չըֆարալը » տէր իտէ տէ՝
եէքաիքէրինէ մուլաֆիդէթ իթմէյուպ թաշրա չըգարդ-

(1) Պունտան պիւր դաշ մահ մուղատտէմ մէրդում հաճի
Մէհէմմէտին կէօղիւմէ թապանճա թէսաալիֆ իտէրէք, տէրու-
նինտէքի պարութլար կէօղիւնիւ եաղըր Օլտուզունտան, մէր-
դում Յարութիւն տալի ճէրրա՝ օլտուզու հասէպիլլէ՝ կէօղիւմէ
թէտալիի լաղըմէյի իճրա իթմիլ իտէ տէ՝ կէօղիւ հանըր Օլմաղ-
լա ֆալիտէ իթմէյուպ պիւր դալիք :

լարընտա , Բուժ միլլէթինտէն դատապ Եօրկի նամ քիմնէյէ պիթ թէսատիւֆ մէրգումու տարպ խաուպ կիտէրլէր , իշ պու հալ ու քէյֆիյէթի հիւքիւմէթի սէնիյէյէ պիլ ին պար , Միւսիւ բիմիլ Ռիֆաթլու էֆէնտի տէր հալ զապթիյէլէր սէվգ իսուպ , մէլգում Հալիլի ալ զ ու կլրիֆթ ի տէրլէր իսէ տէ պիլ իքի սաաթտան սօնրա թախլիյէ օլունուր . մէսմուաթը աճիլանէմիլէ նազարէն Ռիֆաթլու Միւսիւր էֆէնտիմիլ քէյֆիյէթը մէգքիւրէյի լազըմ օլան մահալէ իշար պուլուրմուշ տուր :

1876 Դէկ. 23

* * *

Պանտրմա

ԵՍՆԻ ՎԱԳԲՏՈՆ ԳԱԼՄԱ ՀԱԳԱՐԷԹԼԵՐ

Ձանն էտէրսին քի , Եէնիէրիլէրտէն դալմըպիլ ու տէթ տիլ . Միւսլիւման ախլան վէ վաթանտաշլարմըպըն չօդ տէֆա խրիթիյան պիլ լահիպ վէ սալիլէ կէօր տիւքլէրինտէ անիտէ տիւրլիւպէ աիւրլիւ հարաքտաթը նապէճաեա ճիւրաթ էտէրլէր :

Լաքին իւք էվվէլ լազըմըլարմըլըն մանասընա էյի տըղգաթ իլէ պաղըլմասընը հէր քէստէն նիաղ էտէրիլ :

Թաղատաիւմ , մէտէնիյէթ , թէրպիյէ , Պէշէրիյէթ (Ընկերականութիւն) պուշլար պիլիմ իշին մէքթէպլէրտէն պէքլէնիլէճէք մէյվլէր աիլլէր : Մէքթէպլէրին հիւմնիւ նիղամ վէ խաարէսի բէք աղ աիւշիւնիւլիւնօր , հէր շէյտէն էվվէլ պիլ ատէմին վաղիֆէսի իլմ ու ֆիւճ նունճա սէվլ ու զալլէթտէ պուլունմադ իսէ տէ , պու խուսուս ախէր դալլիւաթիւմն էտնա թութուլուօր , վէ հաթթա խաղըն քէնտի զէվգ ու սէֆասը ուղըրնտա սարֆ իթաիլի ադճէնին լուպու պիլէ իլմ ու ֆիւնուն վէ

թերացիւնն թարագդար չարեսի իշին տարփ օլունմա-
կօր :

Հենուղ Տէրխատեթուն հարաքեթ էտիպ չէնա
դըթա շէհրէրէ իճրայի սէյիահաթ վէ զիւարէթ Քէյլէ-
տիյիմիգտէ Միւլիւման չօճուղլար թարափընձան իրիտ-
թիյան պիր դարդեա , վէ իրիսթիյան լահիպլէր վէ սա-
յիւրէյէ դարչալ հէ տէրէճէ էտէպսիլլէր վէ հազարաթ
իճրատընա միւթէճարըր պուլընտղլարընը կէօղլէրիմիզ
կէօրէ կէօրէ գան եաշ քէսիլիշ տիր :

Իրիսթիյան դըզ վէ էրքէր չօճուղլարընըն Միւլիւ-
ման սօզ աղլարընման էսնայի միւրուրլարընտա , տնլէրին
տէօրթ կթրափընը թութուպ գուշաթմադ , լահիպլէրի
մէզահա շըզլշմադ , եիւզէ թիւքիւրմէք , կեալուր , իըն-
շը , իեաֆիլ , Կօնուլ , Եէլիպ , պոպալա վէ սոյլիր չէշիտ
չէշիտ ապէսի քէլամ իլէ իթալէյի լիսանա ճիւլաթ կթ-
մէք , աղալա սէօյմէք , բուհանի սըֆաթ վէ էլպիսէյի
մաադարաեա ալմադ , թաշ աթմադ , սու սէրմէք , առ-
պէօսթէ , գաճղիսիմի սէօյլէլիմ , գաճղիսիմի թապպիհ
էտէլիմ :

Տեվամի

Երուսաղէմ Բաթրիյի Բարձրաշնորհ Տ. Եսայի հաղ-
րէթէրի , միլէթիմիդին Ս. Տեղեաց տէրունինաէ պուլա-
նան հաղ վէ հուգուղլարըն չօղ տէֆա ճէպը օլընմադ ,
վէ պու ճիհէթիլ գուհուրա կէլէն թէշէքթիլէրին պիր սէ-
մերէսի կէօրիւլմէտիլի իշին գաթի ումուտ օլարադ ,
քէնաու խթիֆաընը վիլմիշ վէ թահրիլէն տախի Վար-
չութիւնա իթմար իթմիշ :

Երուսաղէմ թարիդաթը հէր կէճա բաթրիք Հաջր
հաղրէթէրինաէն մէմուշ վէ մէրուր օլարադ , պու խ-

թիֆայը դասուլ իթմէմիշէր, վէ վարչութիւնուն դասուլ իթմէմէսի տախի թալէս իթմիշէր :

Պու սոն ճիւմա կէւնիւ Գաղաքական ժողով կէլէն էվրազլարը թահթը թէղէքիւրէ ալաբալ, դարար վէրտի՝ Երուսաղէմ իթմիշէր հալրէթլէրինաէն թալէս իթմէք իս թիֆասընը կէրի ալմաղա, թէմին իտէրէք քի պունաան պէօյլէ վարչութիւնուն մադաստէս պօրճ վէ վալիֆէսի օլաճաղ, Ս. Տըղէսց հուգուղլարընըն մաւֆաղասը իշիւն, հէր թիւրի ֆէտաքեալլըլա հաղըր օրմաղ :

ՈՃԻՐ ՄԸ

Ն ԶԵՐԶ-ԱՂԱԺ

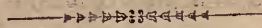
Գրըր—Աղաճի մէջ անցեալ Նոյեմբեր ամսոյ վերջերն դործուած անդութ ու վայրագ կոկծալի եղեռանաց մի վերայ՝ Պանտրոնայէն ամսոյս 23 թուով դրուած մի նամաւ կէ հետեւեալ տողերն կ'ըսուէր :

« Նոյ. 18 Հինգշաբթի օրը ժամը 7 ին միջոցները լէ Գիֆ անուանեալ զօրքերը յիշեալ քաղքէն անցած տաննին անոնցմէ երկուքը՝ իւր 14 տարեկան աղջկան հետ լաթ լուացող յի օոյն կնոջ մը տունը կը մտնեն ու « Էնի՛ կիֆի կիֆի » լսելով, ձեռուրնին դանուած դանակը փոքր կը մխեն, աղջիկը այս տեսնելով՝ ոճրագործաց ձեռքերը բռնելու կաշխատի, սակայն նորա ալ ձեռուրները կը կրտրեն ու կը մեկնին անտի, հետեւեալ օրը կիկըր և երկու օրէն զիկի աղջիկը կը մեռնին : սոյն դէպքը տեղական կառաւարտութիւնը իմանալով, անմիջապէս Մանկոպի կառավարչին կիմայնէ, կառավարչն ալ անձամբ յիշեալ քաղաքը գալով ոճրագործները բռնել կ'ուտայ և Չմիւռնիւս կը զլիկէ » :

Բերկրութեամբք կ'լանեք որ Յէնի-Գարուի Ս. Սուրբերոց վարժարանի նախկին աշակերտներն, յիշեալ դպրոցի մէջ երկար ժամանակ խղճի մտօք պաշտօն վարող իւրենց երկու դաստիարակաց ի նսրատ հանդանակութիւն մը բանալով՝ 3 դահեկանի տամակներ տուել տուած են 500 հատ :

Դադարեալ խմբագիրներն քաջալերելու համար շատ անգամ հանդանակութիւններ կը լինէին, սակայն զարմանօք կ'ատենեք որ սոյն սկզբունքն տակաւին ընդունուած չէ բաղմաշխատ դաստիարակաց համար, որք Ազգին բիւրաւոր որդեկաց ծանր հոգն ու փափուկ խնամքն ստանձնած են :

Ենի-Գարուի աշակերտեաց այս երախտագիտական շարժումն ու զգացումն, որ նոյն սկզբան հետեւելու ճամբաց կ'ընեն, անսորակոյս Ազգայնոց մանաւանդ Յէնի-Գարուի Ազգայնոց սիրոյն, համակրանաց և ընդունելութեան կարժանանաց, վասն զի Ազգային մանկուոյն դաստիարակութեան և կրթութեան նուիրեալ պաշտօնեայններն քաջալերել, իւրաքանչիւր անհատի նուիրական միանգամայն նախնական պարտականութիւնն է :

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԳԱՆՈՒՆՈՒ ԷՍԱՍԻ

ՄԻՄԱՆԻՔԻ ՏԵՂԵԹԻ ՕՍԲԱՆԵՅԻ

(Լոյսըն ԻԱ. ինճի Գիտութիւնոսէն պագրոյէ վի խիբան)

ՏԻՎԱՆՔ ԱԼԻ

92. Մատտէ — Տիվանը Ալի օթուղ ազատան միւրեքքէպ տիր : Պուհարըն ծնու հէյեթի աւան , վէ ծնու շուրայի տէվլէթ , վէ

ծնու մէհքէմէյի թէմնիւ վէ խթինաֆ ըուէսաա վէ աղասընտան,
դուրա իլէ թէֆրիւ վէ թայինն օլունարադ, հէյեթի աեան
տայիլէսինաէ վուլում իէ օրիւլաիւքճէ, պա իրատէյի Սէնիյէ ադա
օլունուր:

Վաղիֆէսի վիւքէլա իլէ մէհքէմէյի թէմնիւ ըուէսաա վէ
աղասընն, վէ գաթ վէ հուդուդու Շահանէ ալէյինաէ հարէ-
քէթէ, վէ տէվէթի պիր հալը մուխաթարաեա իլլաեէ թէսաա-
աի իլլէյէնիլէրին մուհաքէմէյի սիր:

93. Մատտէ — Տիւսնը Սիւ իքիյէ մուհաքէմէյի օլուսլ, պիրի
տայիլէյի իթթիհամիյէ, վէ պիրի տիւսնը հիւքմ տիւր: Տայիլէ-
յի իթթիհամիյէ մօղուդ աղասէն խարթէթ օլուսլ, պունուս իւ-
չիւ հէյեթի աեան վէ իւչիւ տիւսնը թէմնիւ վէ խթինաֆ, վէ
իւչիւ չուրայի տէվէթ աղասընտան տիւսնը Սիւյէ ալլնաճադ
աղա իլլնտէն, դուրա իլէ ինթիխապ օլունուր:

94. Մատտէ — Պու տայիլէ, չիքույէթ օլունան գէվաթնի
միւթթէհիւ օլուսլ, օլմատըղնա, սիւլիւսանը էքսէրիյէթիլէ
գուրար վէրիւր, վէ տայիլէյի իթթիհամիյէտէ պուլունանլար տի-
ւսնը հիւքմտէ պուլունամալ:

95. Մատտէ — Տիւսնը հիւքմ, եէտիտի հէյեթի աեան վէ եէ-
տիտի տիւսնը թէմնիւ վէ խթինաֆ, վէ եէտիտի չուրայի տէվ-
էթ ըուէսաա վէ աղասընտան օլմադ իւղրէ, տիւսնը Սիւ աղա-
սընն իրիկիւրի պիր նէֆէրինտէն միւրէքէսլ օլարադ, տայիլէյի
իթթիհամիյէ թարաֆընտան, մուհաքէմէսի լազըմ օլտուղունա
գարար վէրիւրի տալարա հազղինաա, աղալի միւրէթթէպէնին
սիւլիւսանը էքսէրիյէթի իլէ գաթիլէն, վէ գալմանին մէվլուա-
սընա թաթպիւրան հիւքմ խաէր, վէ հիւքմէրի գալլիլ խթինաֆ
վէ թէմնիւ տէյիլ տիր:

ՈՒՄՈՒՐՔ ՄԱԼԻՆԷ

96. Մատտէ — Թէքուլիֆի տէվէթին հիւ պիրի պիր գանձն
իլէ թայինն օլունմատըղնա, վալ ու թէվիլ վէ խթինաա օլու-
նամալ:

97. Մատտէ — Տէվէթին ալիւտճէսի վարիտաթ վէ մաարիֆա-
թը թաղիլիլէսինի միւլպէյիլն գանձն տուր: Թէքուլիֆի տէվ-
էթին վալ ու թէվիլ վէ թանիլի էմիլնտէ, միւսթէյիւ օլու-
ճաղը գանձն պու տուր:

98. Մատտէ — Պիւտճէ եանի միւվաղէնէյի ումուճիյէ դանօնու, մէճլիսի ումուճիտէ մատտէ պէ մատտէ թէտղղ վէ գապուլ օլունուր :

Վարիտաթ վէ մէսարիֆաթը միւխամմէնէն միւֆրէտաթընը ճամի օլմագ իւղրէ, անա մէրպուլ օլան ճէտվէլէր նիւզամէն թայեին օլունան նիւմուէնէնէ թէվիֆիգան, ապամ վէ ֆիւսուլ վէ մէվատոր միւթէատթիտէյէ միւնդանէմ օլարագ, պունլարըն միւզաքէրէսի տախի ֆասըլ ֆասըլ իճրա իսիլլի :

99. Մատտէ — Միւվաղէնէյի ումուճիյէ դանօնու, միւթէալիֆ օլաուզու սէնէնին տուխուլինտէ մէվիլլի իճրայէ դօնուլապիլմէք իչին, լայիհատը հէյեթթի մէպուսանա, մէճլիսի ումուճիին քիւշատը ազըպինտէ իթա օլունուր :

100. Մատտէ — Պիր դանօնը մախսուս իլէ մուսյեէն օլմատըլէճա, էմիլը տէվլէթտէն միւվաղէնէ խարիճինտէ, սարֆիտաթ ճալիլ օլմագ :

101. Մատտէ — Մէճլիսի ումուճիին միւնազըտ պուլունմատըլը էսնատէ, էսպալը միւճալիլէյի ֆէվլէլատէտէն տօլաեը, միւվաղէնէ խարիճինտէ մատրաֆ իիթիեարինէ վիւլուսի գալի թէհազզուլ իտէր իտէ, մէսուլիյեթթի հէյեթթի վիւքէլաեէ այլա օլմագ, վէ մէճլիսի ումուճիին քիւշատը ազըպինտէ անա տայիլը դանօն լայիհատը, մէճլիսի ումուճիյէ վիրիլմէք իւղրէ, օ մատրաֆըն թէալիյէսի իչին իղթիլա իտէն մէպալիլին, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիյէ արզ ու իսթիգան իլէ, սատըր օլմագ իրատէյի Սէնիյէ իւզէրինէ թէտարիք վէ սարֆը ճալիլ օլուր :

102. Մատտէ — Միւվաղէնէ դանօնունուն հիւքմիւ պիր սէնէյէ մախսուս տուր : 0 սէնէնին խարիճինտէ հիւքմիւ ճարի օլմագ : Անճագ, պալը անլալը ֆէվլէլատէտէն տօլաեը, մէճլիսի մէպուսան, միւվաղէնէյի գարարաշտըրմադսըզըն ֆէսի օլունաուզու հալտէ, հիւքմիւ պիր սէնէյի թէճավուլ իթմէմէք իւղրէ, պիր գարարնամէ իյէ, վիւքէլայի տէվլէթ, պա իրատէյի սէնիյէ, սէնէյի սապըգա միւվաղէնէսինին ճէրէեանը անքեամընը, մէճլիսի մէպուսանըն կէլէճէք իճթիմանէ գատար թէմոխ իտէրլէր :

103. Մատտէ — Մուհասէպէյի գաթիյէ, դանօնու, միւթէալիլ օլաուզու սէնէնին վարիտաթընտան իսթիհալ օլունան մէ

պալլիկի , վէ կէնէ օ սէնէնին մէսորիֆաթընտա վուզու պուլան
սարֆիկաթըն մըզաարը հազըզըզընը միւսպէյին օլարադ , պու-
նուն շէքլ վէ թազսիմաթը տախի , միւսպէնէյի ումուսթիյէ դա-
նծնունա թէմամի իլէ միւթապըզ օլաճազ տըր :

104. Մատոտէ — Մուհասէպէյի դաթկիյէ դանունունուն լայիհա-
սը , միւթէպլիզ օլուուզու սէնէնին խիթամընտան իթիպարէն ,
նիհայէթ տէօրթ սէնէն սծնրա , մէճիխի ումուսթիյէ իթա օլունուր :

105. Մատոտէ — Եմիպը տէվլէթին դապը ու սարֆընա մէմուր
օլանլարըն մուհասէպէյէրինի լույլէթ , վէ տէվպարտէն թանդիմ
օլունան սալ մուհասէպէյէրինի թէսղըզ իտէրէք , խիւլասայի
թէտղըզաթ վէ Նէթիճէյի միւթալաաթընը հէր սէնէն պիւր թազ-
րիլի մոխսուս իլէ , հէյնէթի մէպուսանա արզ լյլէմէք իւզրէ ,
պիւր տիւմնը մուհասէպէթ թէշքիլ օլունաճազ տըր : Պու տի-
ւան հէր իւշ պտտա պիւր քէրքէ աճվալը մայլիյէյի , բիւսաթի լիւ-
քէրա վապթապըլա , պա թազրիլ թարաֆը հազրէթի Բատիշա-
հիյէ տախի արզ իտէր :

106. Մատոտէ — Տիւմնը մուհասէպէթըն աղասը օն իքի քի.ի-
տէն միւրէթիթէյ օլաճազ , վէ հէր պիւրի հէյնէթի մէպուսանտան
էքսէրիյէթլէ , ալլիլինի իւզուսի թասաիզ օլունմատըզճա , մէշ-
մուրլիյէթինտէ դայար հայեաթ իլէ դալմազ իւզրէ , պա իրատէյի
Սէնիյէ նոսպ օլունաճազ տըր :

107. Մատոտէ — Տիւմնը մուհասէպէթ աղասընըն էֆսաֆը , վէ
վազահիֆինին թաֆսէլաթը , վէ սուրէթի իսթիֆա , վէ թէս-
տիլ , վէ թարազը , վէ թէգալուտիւ , վէ աղլամընըն քէյֆիէ-
թի թէշքիլ , պիւր նիզամը մախսուս իլէ թայիլին օլունաճազ տըր :

ՎԻԼԱՆԱԹ

108. Մատոտէ — Վիլանաթըն ուսուզու խաարէսի , թէվսիլի մէ-
էպունիյէթ վէ թէֆրէթի վազայիֆի դախտէսի իւզէրինէ միւէսէս
օլուպ , տէրէճաթը , նիզամը մախսուս իլէ թայիլին գըրընաճազ
տըր :

109. Մատոտէ — Վիլանէթ , վէ լիվա , վէ գազա մէրքէզլէրին-
տէ օլան խաարէ մէճիլալէրիյէ , սէնէտէ պիւր տէֆա մէրքէզլի վի-
լանէթտէ լճթիմա խաէն մէճիլի ումուսթի աղասընըն , սուրէթի
խիթիխապը , պիւր դանունու մախսուս իլէ թէվսի օլունաճազ
տըր :

440. Մատուց — Վերահալած մշտականի ուսումնականներն վեղակերպի . ետքըրաճագ Գնահոնը մախտուսընտա պէտսն օլունաճաղըր վեճն իլէ : թուրուգ վէ մէապիր թանգիսի , վէ իթիարար ուսնարըղարընն թէչքիլի , վէ սանակի , վէ թիճարէթ , վէ ֆէլաւթըն թէպիլի (ղօղալլաթմագ) կիպի , ուսուրու նաթիաւա միւթէալլիդ մէլաւտ հաղզընտա , վէ ուսումնա պիտ մէարթի վէ թէրպիլէնին ինթիլարը Էօլունտա միւղաքէրաթա շամիլ օլմաղլա պէրապէր , թէքիալիֆ վէ միւրէթթէպաթը միթիւէնին սուրէթի թէվիլի վէ իսթիլնալինաւ , վէ մուսթէլաթը տայիլէտէ , դալմանլին վէ նիզամաթը մէվլուա աճքեամինա մուխալիֆ կէօրալաքէրի տնվալին , միւթմալլիք օլտուղու մագամ վէ մէվլըլարա թէպիլիդիլլէ , թառնիս վէ իսլաճը գըմնընտա , արըր իշթիքեա իթմէք սէլաճիլլէթիսի տաիսի , միւսթէվիլ օլաճագ տըր :

441. Մատուց — Միւսաղղաթաթ , վէ միւսթէղիլլաթ , վէ նուղուտու մէվիլուֆէ հաղըրաթընն , շուրութու վաղըֆիլէսի , վէ թէամմիւրի գառիսի վեճն իլէ , մէչրութ լէճինէ , վէ խաղաթա , վէ միւսլէրրաթա սարֆ խիլմէք իւղրէ , վաթիւէթ իալլէն Էմվալլն , վաթիլէթնալլէրինաւ մուհարրէր օլտուղու իւղրէ , մուսալլի (վաթիլէթ օլունմուշ օլան) լէճինէ սարֆընա , վէ Էմվալլ լիթանն նիզամնամմիլ մախտուտ վեճն իլէ սուրէթի իտարէսինէ նէզարէթ իթմէք իւղրէ , Էէր դաղաւա Էէր միլլէթին պիր ճէօմաթ մէճիլիսի պուլունաճագ , վէ պու մէճիլպէր թանգիս իտիլէճէք նիզամաթը մախտուտէսի վեճն իլէ Էէր միլլէթին միւսթէլաթ Էֆրաթընտան միւրէքքէպ օլաճագ տըր : Մէճալիսի մէղըրիւրէ , մանէլլէրի հիւքիւմէթլէրինի , վէ վիլանաթը մէճալիսի ուսումնականի , քէնտիլլէրինէ մէրճա պիլլէճէք տըր :

442. Մատուց — Ուսուրու պէլլէտիլլէ , Տէրէսասաթթ վէ թաշրաղարտա պիլ ինթիլապ թէչքիլ օլունաճագ տէվալիլի պէլլէտիլլէ մէճիլալլէրիլլէ խաթէ օլունաճագ , վէ պու տալիլլէրին սուրէթի թէչքիլ վէ վաղալիֆի , վէ աքսաղընն սուրէթի ինթիլապը , դանուտու մախտուս իլէ թոյիլն գըլլնաճագ տըր :

ՄԷՎԼՍՏՏԵ ԶԷԹԻՐԱ

443. Մատուց — Միւրին պիր ճիհէթինաւ ինթիլալլ գուհուր իտէճէկինի միւրէլիտ ասաղ վէ իմարաթ կէօրիւլալիլու հալտէ , հիւքիւմէթի Սէնիլլէնին օ մանէլլէ մախտուս օլմալ իւղրէ , մու-

վաղդաթէն «Կտարեցի էօրֆիլէ» իրաննա հաղդը վար տըր : «Կտարեցի էօրֆիլէ» , գաղանին վէ նիզամթը միլիէնին , մու-վաղդաթէն թաթիլինտէն խարեթ օլուպ , «Կտարեցի էօրֆիլէ» թահթընտա պուլունան մահէլին սուրէթի խարեսի , նիզամը մոխտուս իլէ թայեին օլունամադ տըր : Հիւքիւնէթին էմիլիէ-թինի իսլաւ իթաիլէրի խարեցի դապըթանըն թահգըղաթը մշվ-սուգէսի իւգէրինէ , սապիթ օլունարը , մէմալիքի մահրուսէի Շահանէտէն իսրամ վէ թէպիւտ իթմէք , միւհապըրէն զաթը հաղդէթի Բատիլանին հէտի իգթիաարընտա սըր :

414. Մատտէ — Յամուլը էֆրատընըն քեսֆիթէսինձէ թահիլի մշարիֆին պիրինձի մէթէպէսի մէնպուրի օլամադ , վէ պու-նուն տէրէնաթ վէ թէթէրրիւթը նիզամը մախտուս իլէ թայեին ՂԵՐՄԱՃԱԳ տըր :

415. Մատտէ — Գանունու Կասաինին պիր մատտէսի պլիէ , հիշ պիր սէպէպ վէ պէհանէ իլէ թաթիլ վէ եա իճրատան խաղաթ խալիէմէդ :

416. Մատտէ — Գանունու Կասաինին մշվապար միւնտէրիձէ-սինտէն պաղըրարընըն իճապը հալ վէ վալիա կէօրէ , թաղիւր վէ թատիլինէ վիւղուսի սահիհ վէ դաթի կէօրիւնաիւիւ հալտէ , զիքրի աթի չէրանէթ իլէ թատիլի ճալիւ օլաթիլիւր : Շէօյէ քի , եա հէյիէթի վիւքէլա , վէ եա հէյիէթի տանն , վէ եա հէյիէթի մէպունան թարաթընտան իշ պու թատիլէ տալիր պիր թէքլիֆ փուղու պուլաուղու հալտէ , էփիլա մէճիսի մէպուսանտա , ա-ղալի միւրէթթէպէսին սիւլիւսանը էքսէրլիլէթիլէ դապուլ օլու-նուր , վէ պու դապուլ , մէճիսի տանըն քէզալիք սիւլիւսանը էքսէրլիլէթիլէ թատիլի խալիլէրտէն սօնրա , իրատէլի Սենիլէ տաթի օ մէքքէգոէ սուտուր խալի խալ , թատիլաթը մէշրուհա տէսթուր իւլ ամէլ օլուր , վէ Գանունու Կասաինին թատիլի թէքլիֆ օլունան պիր մատտէսի , պէր վէճի մէշրուս միւզաքէ-րաթը լաղըմիսին իճրատըյա , իրատէլի Սենիլէսինին սուտու-րինէ դասար , հիւքիւ ու գուլիլէթինի դալա իթմէքսիլին , մէրի իւլ իճրա թութուլուր :

417. Մատտէ — Պիր մատտէլի գանունիլէնին թէֆուրի լաղըմ կէլաիքտէ , ումուրու տալիլէնէ միւթաալիլի խալ , թայեինի մա-նէտը Սէհքէմէլի թէմիլիլէ , վէ խարեցի միւրէլիլէ տալիր խալ ,

Շտրայի տէրէիէն , վէ իշ պու Գանունու Լասիսէն ինէ , Հէյ-
նէթի ահանա ալիս տիր :

448. Մատտէ — Ելեւզմ տէրութիւն իւլ տմէլ պուլունան Կալա-
նէյն վէ նիւա մոթ վէ թէամիւլ վէ ստաթ , իլէրուտէ վաղ օլու-
նաճաղ քալանիյն վէ նիւամաթ իլէ թատիլ վէ հա իլգա օլուն-
մատրգճա մէրի իւլ իճրա օլաճաղ սրր :

449. Մատտէ — Մէճիսի ումուլիէ տայիր օլան ֆիյ 40 Շէլ-
վալ , սէնէ 93 թարիփի թալիմաթը մուվաղդաթանըն ճէրէս-
նը ահքիալը , հալընըզ պիրինճի տէֆա իճթիմա իաէճէք Մէճ-
լիսի ումուլիյն միւտտէթի իւաղստիկէսի իթիմալնա գատար
օլուպ , անտէն սոնրա հիւքիւ ճաքի տէյիլ տիր :

ԳԱՅԼ ՎԱՀԱՆ

Մեր Աղղային գրադէաներէն՝ Մեծ. Տիգրան Էֆէն-
տի Մանալեանի ընտիր բանահիւսութեամբ պատրաս-
տած սոյն երկն , որ Հայաստանեայց Տպարանէն ի լոյս
բնծայուած է , իւր տեսարաններու մէջ կենդանացուցած
է Տարծնայ մեծ իշխանին Գայլ Վահանայ , հայրենասի-
րական խանդն և գիւցաղնական սիրազործութիւններն ,
ի վեր հանելով Հայրենի պատմութեան մէջ թաղուած
Հայ Գիւցաղին հնարագէտ հանճարոյն և բաժութեանց
յիշատակն :

Սոյն ընտիր վէպն հայրենաւոր Հայերու ընթերցման
արժանի ու սիրելի ըլլալ կ'դատենք :

Կ՛ժախուի ամեն Հայ գրաւաճառաց քով. Դին 4
դրուշ :

ՏԵՐ—ՍՄԱՐՏԻՐ

ՀՄԱՅԵԱԿ Ծ. Վ. ԴԻՄԱՐՏԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ԻՏՊԱՐԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

Եւնի գարու Գումաղ փողոց քիւ. 200